

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
217/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. december 2.

A főtanácsnok indítványai a C-156/21. és C-157/21. sz. ügyekben
Magyarország és Lengyelország kontra Parlament és Tanács

Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok: el kell utasítani Magyarország és Lengyelország azon keresetét, amelyet a jogállamiság elveinek a megsértése esetén az uniós költségvetés védelmére szolgáló feltételrendszer ellen nyújtottak be

E feltételrendszert a megfelelő jogalapon fogadták el, az összeegyeztethető az EUSZ 7. cikkel, és tiszteletben tartja a jogbiztonság elvét

2020. december 16-án az uniós jogalkotó elfogadott egy olyan rendeletet,¹ amely a jogállamiság elveinek a tagállamokban történő megsértése esetén az uniós költségvetés védelmére szolgáló általános feltételrendszert vezet be. E célkitűzés elérése érdekében a rendelet lehetővé teszi, hogy a Tanács az Európai Bizottság kérésére olyan intézkedéseket fogadjon el, mint – többek között – az uniós költségvetés terhére történő kifizetéseknek vagy az e költségvetés terhére finanszírozott egy vagy több program jóváhagyásának a felfüggesztése.

Magyarország és Lengyelország egyaránt keresetet nyújtott be az Európai Bírósághoz a rendelet megsemmisítését kérve. Keresetük – többek között – a rendelet kiválasztott jogalapjának nem megfelelő jellegén, illetve a megfelelő jogalap hiányán, az EUSZ 7. cikkel² való összeegyeztethetlenségén és a jogbiztonság elvének megsértésén alapul.

A mai napon ismertetett indítványában Manuel Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok először is arra emlékeztet, hogy a rendelet célja egy **sajátos mechanizmus létrehozása az uniós költségvetés megfelelő végrehajtásának biztosítására** abban az esetben, ha egy tagállam oly módon sérti meg a jogállamiság elveit, hogy azzal veszélyezteti az uniós alapok hatékony és eredményes kezelését vagy az Unió pénzügyi érdekeit. Ebben az összefüggésben hangsúlyozza, hogy **a rendelet a jogállamiságot nem egy, az EUSZ 7. cikkben szereplőhöz hasonló szankcionáló mechanizmus útján törekszik megvédeni, hanem egy pénzügyi feltételrendszer-eszközt hoz létre ezen uniós érték védelmére.** A főtanácsnok véleménye szerint ez a jogalkotói döntés az uniós intézmények mérlegelési jogkörébe tartozik, amely döntés nem minősíthető nyilvánvalóan tévesnek, mivel a jogállamiság elveinek tiszteletben tartása alapvető fontosságú lehet az államháztartás megfelelő működése és az uniós költségvetés megfelelő végrehajtása szempontjából.

A főtanácsnok ezenfelül rámutat, hogy a rendelet **kellően közvetlen kapcsolatot** követel meg a jogállamiság megsértése és a **költségvetés végrehajtása** között, ily módon **azt nem a jogállamiság valamennyi megsértésére kell alkalmazni, hanem csak azokra, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak az uniós költségvetés végrehajtásával.** Másfelől, az uniós költségvetés terhére finanszírozott kiadási programok végső kedvezményezettjeinek védelme jellegzetes és logikus intézkedés e források megosztott irányítása során, ily módon az uniós intézmények által elfogadott pénzügyi korrekciót a jogsértő tagállamnak kell viselnie, és azt nem háríthatja át e források e jogsértésben nem részes végső kedvezményezettjeire. A főtanácsnok szerint mind a **rendelet** célja, mind pedig annak tartalma azt bizonyítja, hogy e rendelet az

¹ Az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2020. L 433I., 1. o.; helyesbítések: HL 2020. L 137., 22. o.; HL 2021. L 373., 94. o.).

² E cikk annak a lehetőségét írja elő, hogy az uniós értékek súlyos megsértése, vagy annak egyértelmű veszélye esetén eljárások indíthatók a tagállammal szemben.

EUMSZ 322. cikk (1) bekezdése a) pontjának értelmében vett költségvetési szabály, következésképpen az említett cikk megfelelő jogalpnak minősül e rendelet elfogadásához.

Másodsorban, a főtanácsnok úgy ítéli meg, hogy az EUSZ 7. cikk nem jogosítja fel az uniós jogalkotót arra, hogy másodlagos jogi szabályokkal egy olyan más, analóg mechanizmust hozzon létre, amelynek ugyanúgy a jogállamiság védelme a célja, és hasonló szankciókat alkalmaz. Mindazonáltal a főtanácsnok szerint **az EUSZ 7. cikk nem akadályozza meg azt, hogy az e rendelkezés szerintin kívüli, más eszközökkel gondoskodjanak e védelemről**, feltéve, hogy azok alapvető jellemzői eltérnek az e cikkben biztosított védelem eszközeinek alapvető jellemzőitől. A főtanácsnok emlékeztet arra, hogy a Bíróság már fűzött következményeket az uniós értékek megsértéséhez, konkrétan az európai elfogatóparanccsal és a nemzeti bíróságok függetlenségével kapcsolatban, jóllehet ezen ügyekben nem került alkalmazásra az EUSZ 7. cikk.

A főtanácsnok szerint **összeegyeztethetők a Szerződésekkel** az uniós intézmények által kibocsátott azon szabályok, amelyek **meghatározott területeken** lépnek fel a jogállamiság értékének a költségvetési irányításra hatást gyakorló bizonyos megsértéseivel szemben. Míg az EUSZ 7. cikk az intézkedések elfogadását annak megállapításától teszi függővé, hogy valamely tagállam súlyosan és tartósan megsértette az uniós értékeket, a **rendelet csak** a jogállamiság elveinek egy tagállam általi **olyan megsértésére vonatkozik**, amely közvetlenül érinti **az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek kockázata komolyan fennáll.**

A főtanácsnok szerint **a rendelet mechanizmusa az uniós jog különböző területein meglévő, más pénzügyi feltételrendszer-eszközökhöz és költségvetési végrehajtási eszközökhöz hasonlít**, nem pedig az EUSZ 7. cikkben előírt eszközökhöz. Ezenfelül, a rendeletről eltérően az EUSZ 7. cikk azt követeli meg, hogy **az uniós értékek bármelyikét**, és nem csak a jogállamiság értékét sértsék meg súlyosan és tartósan. Ezért a Bíróság hatáskörének az EUMSZ 269. cikkben az EUSZ 7. cikk vonatkozásában előírt korlátozása nem alkalmazható a rendeletre, amely a Bíróságnak az EUMSZ 263. cikk szerinti, teljes körű jogszerűségi felülvizsgálata alá tartozik. Hasonlóképpen, a rendelet 6. cikkében előírt döntéshozatali eljárás eltér az EUSZ 7. cikkben előírt eljárástól, és nem sérti az intézményi egyensúly elvét, mivel a Tanács végrehajtási hatáskörökkel való felruházása a költségvetésnek az EUMSZ 322. cikk (1) bekezdése a) pontja szerinti tág értelemben vett végrehajtása fogalmába tartozik, és nem sérti az EUMSZ 317. cikket, amely a költségvetés szigorú értelemben vett végrehajtásának hatáskörét ruházza a Bizottságra. Ezért a főtanácsnok úgy véli, hogy **a rendelet összeegyeztethető az EUSZ 7. cikkel.**

Harmadsorban, a főtanácsnok szerint, jóllehet a jogállamiságnak mint uniós értéknek a fogalma tág, **az uniós jogalkotó jogosult annak pontosítására** egy olyan sajátos jogterület vonatkozásában, mint a költségvetés végrehajtásának területe, egy pénzügyi feltételrendszer-mechanizmus létrehozása céljából. A főtanácsnok e tekintetben arra emlékeztet, hogy a rendelet **hét olyan jogelvet**³ sorol fel, amelyeket az EUSZ 2. cikkben rögzített egyéb uniós értékekre és elvekre figyelemmel kell értelmezni. Ezenfelül, a rendelet 3. cikke olyan valószínűsítő körülményeket részletez, amelyek a jogállamiság elveinek megsértésére engednek következtetni, 4. cikkének (2) bekezdése pedig egy példálózó felsorolást tartalmaz azokról az tényezőkről, amelyek a jogállamiság elveinek megsértéséhez vezethetnek. E felsorolás így azon jogsértéseket kívánja körülhatárolni, amelyek a rendelet szerinti feltételrendszerből eredő intézkedések elfogadásához vezethetnek, aminek feltétele, hogy közvetlen kapcsolat álljon fenn az uniós költségvetés végrehajtásával. Mindkét tényező a jogalkotó arra irányuló erőfeszítését tükrözi, hogy elősegítse a jogállamiság elveinek alkalmazását és növelje a jogbiztonságot.

A főtanácsnok szerint a jogállamiság fent említett elvekre történő hivatkozás útján való jellemzése **eleget tesz a jogbiztonság elve által támasztott, az egyértelműség, a pontosság és az előreláthatóság minimális követelményeinek.** A tagállamok ugyanis kellő szintű ismeretekkel

³ A törvényesség elvét, amely magában hordozza az átlátható, elszámoltatható, demokratikus és pluralista törvényhozási eljárás meglétét; a jogbiztonság elvét; a végrehajtó hatalom önkényessége tilalmának elvét; a független és pártatlan bíróságok által biztosított hatékony bírói jogvédelem elvét, az igazságszolgáltatáshoz való jogot is beleértve, az alapvető jogok tekintetében is; a hatalmi ágak szétválasztásának elvét; valamint a megkülönböztetés tilalmának elvét és a törvény előtti egyenlőség elvét.

rendelkeznek az ezekből eredő kötelezettségekről, annál is inkább, mivel azok többségét a Bíróság ítélkezési gyakorlata dolgozta ki.

E körülményekre figyelemmel a főtanácsnok azt indítványozza, hogy **a Bíróság utasítsa el Magyarország és Lengyelország megsemmisítés iránti keresetét.**

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: A megsemmisítés iránti kereset az uniós intézmények uniós joggal ellentétes jogi aktusainak megsemmisítésére irányul. Bizonyos feltételek mellett a tagállamok, az európai intézmények és a magánszemélyek indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet a Bíróság és a Törvényszék előtt. Az érintett intézménynek a jogi aktus megsemmisítése miatt esetleg kialakult joghézagot orvosolnia kell.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítványok teljes szövege ([C-156/21](#) és [C-157/21](#)) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499.

*A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:
[„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106.*